

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΝΟΥ ΥΠΟΚΟΣΜΟΥ

Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΟΙΚΕΣΙΩΝ

Το «Γραφείο Πληροφοριών» της Μοναχίας. Ο παρθέρος άπαχης Βίκι. Η ύπερη επιχειρήσεις του στα λαϊκά έστια-τέρια. Το συνείδητος τού έφρανον ντε Μερμιέρ και τής δεσ ποιινίδος Σούζυ Λερμπάν. Το τραγικό τέλος μιάς «σερμής» Πα-ρισινης. Πώς εργάζεταν ο Βίκι. Τ' άτυχη μακτα τού μυστηριώδους επαγγέλματος του, κτλ.

ΣΦΑΛΛΩΣ ο Βίκι ήταν ο πιο μυστηριώδης άνθρωπος της Μοναχίας. Ζούσε μέσα στον άποτισμο τού Παρισίου, άπως τού φημι στη θάλασσα. Είχε τις «φημίες» γνωριμίες του, τις φίλες του, και κάθε μερα, στις τρεις μετά τού μεσημέρι, προ-ηγιάτιζε πάντα σ' ένα λαϊκό μιάρο τής Μαντιέν. Ήταν ή μόνη όρα που θά μπο-ρούσε να μιλήσει μαζί του. Ο Βίκι ήταν ή νυχτεριδα τής κοσμοπόλεως. Ήξερε όλα τά μυσικά της και τις άσχημίες της. Θά μπορούσε να σάς πληροφορήσει για κάθε «επιχειρή-ση», που κοιόταν στην γέφυρα τού Σηκουάνα ή έπι-νε σμπάνια ο-ό Μονναρχαί και στην όδα Σαιν-Μαρτέν, άπου συχνά τον οι έπισκάνουν άτάχρηδες.

Ήταν ένας έξαιρετος άνθρωπος! Κάθε νύχτα τον βλέπατε στα λαϊκά σινεμά τών συνοικιών, στα νυχτερινά κέντρα τους, στα καταγώγια τους και τις λέσχες τους και τέλος, μόλις άβγαζε ο ήλιος, γύριζε στη Μονα-μάρτη και χαόταν μέσα σε μιά παράχρη πολυκατοικία, για να κοιμηθί. Ο Βίκι τά είχε καλά με τους άστονωικούς, με τά γκαρσόνια τών άριστοκρατικών ξενοδοχείων και με τις έθιμες γυναίκες. Ή ζωή του ήταν μιά διαρκής άπάτη. Πρώδη τού φίλο τον στην άστυνομία, εί-δαποίους τόν κακοποιό τού έφρόνιζε να τόν συλλάβουν, έφρισκε θέσεις στις δικαστικήμενες μικροδίες της κοσμοπό-λεως, για να παρήν καιλάν όμοιή τού μισθό τους, και διασκέδαζε τους περιηγητάς, που τού έστελναν τά γκαρσόνια τού «Κλάριτς» και τού «Εμπεριάι». Οι συνάδελφοί του, ά-μια ήθελαν να κάνουν καμιά συνταρακτική κωμωδία, πήγαιναν και τόν εφριζαν, τού πλέρωναν τού πρόγεια του, τόν κερνούσαν μιά μπουτίλια κρασί κι' έκαναν ξεκοίραστα τού φεστιάς τους. Ήταν ένα ανέξοδιστο γκαρσί πληροφοριών. Όμοίους τού χρεώ-στηρα κι' έγω τόν Βίκι. Έτσι, στις τρεις ή άρα, τόν συνάντησα στον «Ελευσινάτηρ», τού πιο άγαπημένο τού λαϊκού μιάρο, στο όποιο οι πελάτες σερβιριζόντουσαν μόνοι τους και με μερικά κοσμήτ' άκούγαν τη μουσική μιάς ή-λεκτρικής πιανόλας. Ήταν τμήματος κοινώ-τητα, κάτ'αυς Αιγυπτιακά ταγάρια και στο χέρι του έβγαζε ένα δαχτυλίδι με στέμια! Ο Βίκι φαίνεται ότι έτοιμαόταν για κανένα μεγάλο «κόλπο» του. Πλησίασα, όσ-όσο, τόν χτύπησα φίλικά στον ώμο και τόν ρώτησα :

- Πώς πάνε ή δουλιές ;
- Περίφημα ! μ' άπάντησε.
- Τι κάνεις τώρα ;
- Τόν έμπορο τών συνοικεσιών, που είπε με άπάθεια.

— Δέν σε καταλαβαίνω, τού δήλωσα με έ-λικρινάθεια. Πρώτη φορά άκούω αυτό τού έ-μπεριάι.

Ο Βίκι γέλασε με την καρδιά του. — Καθώς βλέπεις, συγχροιστήρα. Όσο για τού καινούριο «επιτόσιό» μου, είνε μιά εφευρεσι δική μου. Και να σου πω την αλήθεια : Κάνω χρομές δουλιές. Δέν με πιστεύεις ; Κίτταξε λοιπόν τού σημειωματα-ρό μου.

Έβριζε μιά περίεργη ματιά στις σελίδες του. Ήσαν γεμάτες από όνόματα άνδρών και γυναικών με τις διευθύνσεις τους.

— Όρίστε, συνέχισε ο Βίκι. Να μιά πρώτη τάξεως δουλειά. Ο γα-μος τού βαρώνου ντε Μοριμέρ με τή δεσποινίδα Σούζυ Λερμπάν... Κέρ-δος, καθώς βλέπεις, είκοσι χιλιάδες φράγκα ! "Αν θές τώρα την ήλι-α του, εκείνη είνε πενήντα χρόνον κι' ο βαρώνος μόλις είκοσιπέντε.

— Βαρώνος ντε Μοριμέρ ; Έκανα συλλογισμούς. Μά μου φαίνεται ότι κάποι έγω ξανακούσει αυτό τού όνομα. Δέν ήταν εκείνος, που έδω κι' ένα χρόνο λεηλάτησε κυριολεκτικώς τού σπύτι μιάς πλούσιας κυρίας ;

— Ναι, γιά !..

— Πού μεγάλος λαλοδότης αυτός ο «βαρώνος», είπα στον Βίκι χα-μογελώντας. Πού τόν γνώρισες ;

— Έδώ, μου άπάντησε. Είχε έρθει να τ' ήν ποτηρί γάλα. Φαίνο-ταν ότι δυστυχόσεν. Τόν φρόναζε στο τραπέζι μου. "Υστερ' από τού τρί-του ποτηρι τού κρασιού, είχουμε συνηνηθί. Τόν έκανα βαρώνο, τόν πήγα σ' ένα ραφίτ' και τόν έντυσα περίφημα κι' έπειτα τόν συνέστησα στην Παρισινή δεσποινίδα. Ήταν πολύ συμπληθητικός. Ή Σούζυ Λερ-μπάν ξετελλέλαθε μαζί του, κι' ένω πριν μου είχε ζητήσει να τήν βρω ένα φίλο, αντί να κάνη φίλο τόν βαρώνο, προτίμηση να τόν παν-τρευθί. Αυτό ήταν τού λάθος της. Ο βαρώνος δέν έκανε για τήν οικο-

γενειακή ζωή. "Επειτα κι' ή Λερμπάν ήταν φιλόφρηνη. Τήν έστειλε, λοιπόν, κι' εκείνος μιά μερα στη Λυών, να δη μιά ξηαδέλφη της, που είχε όθην άρραστήσει σοβαρά κι' ανεύχλητος πούλασε όλα τα έπι-πλα τού σπιτιού της, πήρε ό,τι βόηκε στα συτάρια της και έξηφανόδη. "Όταν γύρισε ή...βαρώνη ντε Μοριμέρ, κόνεψε να πάθη συγκοπή από την κατάληξί της, που βόηκε τελείως άδειο τού σπιτι της. Κατήγυρε λοιπόν τόν συζύγο της στην άστυνομία, μα δέν άνέφερε καθόλου τ' ό-νομά μου. "Α, ήταν μιά πρώτη τάξεως πελάτισσα !.. "Όρίστε ακόμη μιά άλλη σοβαρή ύπόθεση. Αυτή όμως είνε μιά τραγική ιστορία, από την όποια τρώαζα να ξεκιλέξω. Βλέπεις τ' γραφει έδωαίρα ; «Ο κ. Μορίς Μονσώ κι' ή δεσποινίς Αιλή Ντομέ έτέλεσαν τούς γάμους τον την 22αν 'Απριλίου. Κέρδος δεκαπέντε χιλιάδες φράγκα.

— Τι είνε πάλι αυτή ή ιστορία ;

— Ένα συνοικέσιο. Ο Μορίς Μονσώ ήταν μιά παλιά άμαρτία της Μοναμάρτης. Έγρησε από πρώτα τραπέζια τών νυχτερινών κέντρων της και στις διακοσμήμενες τών θεάτρων. Μά δέν έβαλε μισόλο. Ή-θελε, όταν τούκοσε από τους φρενα...σμούς του, να βρή μιά άωραφη και άριστοειμένη σύζυγο. Φάνηρα πρόθυμος, φρεζιά, να έκλιηρώσω αδή την έπιθυμία του.

— Κόρμε Βικι, μου είπε ο γέρο Παρισινός, θέλω μιά τρυφερή και νέα συζύγο. Μά να είνε φρόνιμο κορίτσι και ν' αγαπάη την οικογενεια-κή ζωή.

»Τού τού έπισκέθηκα. Και δύο νύχτες άνασάτωσα τή Μοναμάρτη,

για να βρω ένα εσπερας κορίτσι. Σταθηκε άου-να ! Εντοξώδη τού ύπαχρον έδώ τά λαϊκά έ-στατιάκια ! Σ' ένα άπ' αε.ά, λοιπόν, μου κίρησε τού ενδιαφέρον μιά νύσμη νέα, που έρχόταν τα-χτικά μονη της, έταίριε τού φαί της, γεμάτης με ήρηχα κι' έπειτα έβριγε, χωρίς να κεντρί-σει τούς θωμάνες. Ήταν μιά δικτυογράφος, που δέν είχε δουλειά και που προσπαθούσε να ζήσει με τις οικονομίες της. Μιά μερα την πλησίασα, καθήρα στο τραπέζι της και κατώφωσα να κά-σο συζήτηση. Ήταν χαρτωμένη. Με τούτο, όσ-όσο, της έκανα την πρώτη μου. Στην άρχή άνήνηκε. "Επειτα όμως, όταν την βεβαίωσα ότι θά μπορούσε να έχη ένα σοφό τουαλέτ' και πρό πάντων ότι θά έσπαρτάριζε πιά τή ζωή της και δέν θά είχε την άγωνία της συντηρησώ-σης, δέχτηκε να παντρευθί τόν ήλιονμένο κώ-νο. Την παρουσίασα στον κ. Μορίς Μονσώ. Φά-νησε ότι εντοξιστήθηκε πολύ και μου πλήρωσε τις δεκαπέντε χιλιάδες φράγκα. Τόν πρώτο μή-να ή ζωή τους πήγαινε περίφημα. Ή Αιλή Ντο-μέ είχε τώρα άωραφες τουαλέττες, ζούσε όσα λεπτά ήθελε, μα δέν τούκοσε να κεντρίξη κανέ-να άλλο άνθρωπο. Ο γέρο Μονσώ ήταν μιά πο-νηρή άλεποτ' και δέν μπορούσε να τόν γελώσω. Πέρωσαν ακόμη δέκα μέρες. Ο γέρο Παρισινός της είχε κάνει μαρτυρητή τή ζωή της. Την κλει-δανε μέσα στο δωμάτιό της. Ξυπνούσε τή νύχτα για να δη άν ήταν στο κρεβάτι της και πρόσ-τα τ' φαγητά που τού σερβιριζαν, μίπως τυχόν κι' ήσαν δηλητηριασμένα. Κι' ένα βράδυ, τρελλές

Μοί κίνησε τού ενδιαφέρον μιά νύσμη νέα, που έρχόταν ταχτικά μονη της...

από τή ζήλια του, πήκε κοντά τού δωματιού της και την σκότωσε, γιατί νόμιζε ότι τόν άτατούσε. Ο Μορίς Μονσώ συνελήθη. Στην ά-νάκριση άνέφερε ότι έγω τού είχα συστήσει την Ντομέ κι' ήμουν ο μόν-ος που μωρούσα να βεβαίωσω ότι είχε όθνη. Τι τά θές όμως, φίλε μου ! Έχουμε κι' έμεις καμιά φορά τις καλές στιγμές μας. "Όταν με φρόναζαν στην άστυνομία και ζήτησαν την μαρτυρία κατάδός μου, είπα όλη την αλήθεια κι' ότι ο Μορίς Μονσώ ήταν ένας άστος, που είχε κάνει ένα σοφό κληματομολογικό στη ζωή του. Είχα ληθηθί, βλέ-πεις, τού φρόνιμο κορίτσι, που είχε δείξει σε μένα μιά έξαιρετική έπι-στοσύνη. Μά παρ' όλ'αυο να μιλήξω άσχημα με την άστυνομία, γιατί ο Μονσώ με κατηγορήσε ότι ήμουν ο φίλος της γυναικός του. Ο άστυ-νομικός, που με ήξεραν τή είδους ύποκείμενο είμα, με φροένησαν με-ροκής μέρες στο τιμωρα. Εντόξωδη τού κατώφωσα ν' άποδείξω τήν άθο-ετήτά μου και να γλυτώσω τή φυλακή. Ο Μορίς Μονσώ δέν πρόλαβε όμως να δικασθί, γιατί μετά μιά έδδομάδα τόν βρήκαν πεθανένο στο κελλί του. Ο διάβολος τού είχε πάρει μιά ώρα άρχητερα τή ψυχή.

— Αλλά πώς γνώρισες τούς πελάτες σου, Βικι ; τόν ρώτησα.

— Μά είνε άπόύστατο. Παρακολούθη τακτικά τις έφημεριδες τών συνοικεσιών. Μόλις δέ ιδώ καμιά άγγελία που μ' ένδιάρησε, κορτώ την διεύθυνση κι' έπατέλιονα τόν ύπαχρον γαυτό ή τή νύχη. "Όταν καταλόδη τού μορεσι να τόν...παντρωθί, κλεινόμαε τή συμφωνία και ανανοζούμα τή σχετική προαφήθεια. Τά άλλα είνε εύκολα για έναν άν-θρωπο σαν και μένα, που ξέρει τού Παρισί σαν την τσέπη του. Άλή-θεια όμως, γιατί είχες έρθει να με συναντήσης ; Με ρώτησε Ξαφρικά,

ΡΩΣΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΜΑΞΙΜ ΓΚΟΡΚΥ

ΜΙΑ ΧΑΡΙΤΩΜΕΝΗ ΜΙΚΡΗ ΚΟΥΚΛΑ

Χ... Ήταν, αφερουλή, μιά μικρούλα, μιά χαριτωμένη μικρή κουκλά...
 Κάθε φορά που ξαναθυσιάζαμε τα λόγια αυτά, βλέπω να γελούν δύο ζευγάρια μίτα μισόκλειστα από τα χρόνια, γέμια α ήμερη και ήμερη καλοσύνη. Άκουω δύο τρισηλιμιστες γερωνιές φωνές να μού ξαναλένε πως «ήταν μιά μικρούλα, μιά χαριτωμένη μικρή κουκλά...»
 Έγώζια από τις στέπες, λέρα από τον Τάιπα, προς τό Βορονέζ, όταν συναντήθηκα με τό ζευγάρι τών γέρον προσηνητών. Τό άργό, κοιραμένο βήμα τους, ό τραύς που έβρισκαν τά χουτρά τους παταύσια και κάτι θαύτο στο πρόσωπο και τά ρουχα τους, έδειχνε πως θά 'ρχόντουσαν από μακριά.

—Έρχόμαστε από τό κινδύνου του Γκολόλοζ, με τί βοήθεια του Θεού ! μού είπε ό γέρος, βεβαιώνοντας έκينو που ύπέθεσα.
 Κι' ή γρηά, κινιτάροντάς με με καλωσύνη και χαρογελόντας φιλικά, πρόσθεσε άναστενάζοντας :
 —Είμαστε από τό χωριό Λισιάνα της φάμπριας του Νικολζ.
 —Θύσαστε λοιπόν κοιραμένον...
 —Κοιραμένον ! 'Ε, όχι και τόσο... Καλά τά πάμε άκόμα... Με τί βοήθεια του Θεού, αγα-σγά...
 —Έχετε τάξιο, ή έτσι για προσήχημα τό άποφασίσατε στα γερωνιά σας !...
 —Έχουμε τάξιο, άδερφουλή. Τό τάξιμο στο Κίεβο, στους άγιους, να πάμε στο Σολοβίτοκ ! είπε ό γέρος. Δεν καθόμαστε, όστούσο ! 'Ελα, γρηά, να ξεκοιραστούμε λίγο...
 —Όπως θέλετε, είπε έκνινη.

Και καθήσαμε κι' ό τρώξ στη σκά ένος πλατιάνου, στην άκρη του δρόμου. Ήσαν ζστία, ό σφύριος ήταν άνεύρελος κι' ό μεγάλος δρόμος πήγαινε ίμια μακριά, άππου χουάνταν πλιά. Έγώ ήταν γαλήνη κι' ήρεσία. Κι' άπ' τά δύο μέρη του δρόμου, άπειρατα χωριόλια κρηθάρι φανόντουσαν άκίνητα και ξερά.
 —Δέν είναι καλό τό κρηθάρι εδω, είπε ό γέρος, δινοντάς μου μερικά σιγάρια, που είχε ξεριζώσει. Τό κοιραμένο τό χόμα.
 Μίλησαμε για την καλλιέργεια και για τί σκαλιάρια του χωριού. Ή γρηά άκουγε κινιόντας τό κεφάλι και κάτου - κάτου έλεγε και κανένα λόγο.
 —Και να αν εδω ή μικρούλα μας, είπε ζαφινιά, βλέποντας γρήγο τά κακοπαρημένα χωριόλια. Πόσα θά είχε να τους μάθει !...
 —Άχ, να, θάβρισκε τρώπο να τους βοηθήση !... είπε ό γέρος, άναστενάζοντας.
 —'Επειτα σάπασαν κι' ό διόθ.
 —Μιά για πλιά μιλάτε ! ρώτησα.
 —Γιά μιά... που δέν υπάρχει πλιά ! είπε ό γέρος, χαμογελόντας λυπημένα.
 —'Εμεινε κοντά μας, στο χωριό, στο σπιτάκι μας ! πρόσθεσε ή γρηάικα του. Ήταν από πλιάσια οικογένεια

Και τότε, άρχισαν να μού διηγόνταν πρώτα άργά, κι' έπειτα γρηγορότερα, δεκατόντα ό ένας τόν άλλον, ένω με κινιτάσαν κι' ό διόθ στα μάτια :
 —Ήταν μιά μικρούλα, μιά χαριτωμένη μικρή κουκλά...
 —Τήν είχαν ξεριζοει στο χωριό μασ, τήν ήφεραν με συνοδεία... 'Ηθελε, γαίναται, τό καλό τό κοιραμένο... Τών φτωχών... Και τήν έξοριζοισαν τήν καίμενη, τί γλυκειά παιδιούλα...
 —Όταν μπήκε στο καλύβι μας ήταν κατακόκκινη, παγωμένη, κι' έτρειε από τό κρύο...
 —Τή βάλμας κοντά στο τζάκι.

διακότοντας τήν κινιόντα του. Μπορώ να σου φανώ χρήσιμος σε τί ποτε !...
 —'Εγχαριστώ, Βία, τού άπάντησα. Είσαο πάντοτε καλός μαζί μου. Πίνουμε μιά μπουτίλια κρασί !
 —Γιατί όχι ! Κερνώ μάλιστα κι' έγώ τί δούετηρ.
 Ο Βία, τό εγραφίον πληροφοριών της Νουκάρτοφ, ήταν τώρα πλείους. Και δέν καιδιόχηται να τού πληροφοσο τό λογαριασμό.
 —Πρέτα να σέβαστα τους φίλους σου, μού είπε, και να τους ήρηνης κάτου - κάτου να πληρώνουν κι' έκνινο τό κρασί τους. Και τώρα θά μού έπιτρέψουν. Έχω να κλείσω μιά κανουβούρα δουλειά. Αυτές τις ώρες παντρεύο ένας βουζιζανο με μιά θάλληηλο του ! Θά χρισιαστούν όμως και μερικου σινιτόρονα, για να τα του...τρώξουν τά δόντια ! 'Ελα μιά άλλη μέρη να σου διηγηθώ κι' αυτή τήν ιστορία. Είμε άρεσιτά έν-δεδιόροισα.
 Και ό Βία, ό έμπορος τών συνοκεσιών, βγήκε από τό λαϊκό έστιατόριο χαρομένος κι' άνακατέιτρε με τό πλήθος του δρόμου. Μού είχε δώσει, χωρίς να τό καταλάβη, τό ύλικό για μιά ποσότητα κινιάνια.

ΑΝΤΡΕ ΣΑΡΜΑΝ

—Και τό τζάκι μας είμε μεγάλο και ζεστο.
 —Και τής δώσαμε να φάη...
 —Και γελούσε...
 —Και τά μαύρα ματιάσα της γυάλιζαν σαν του ποντοκού...
 —Και άμα ήσυχασε λίγο, τήν πήραν τά δάκρυα : «'Ευχαριστώ, και κοι μου, μάζ είτε...
 —Κι' άγγχε τότε τί δουλειά, εϊθύς ! είπε ό γέρος, γελόντας δυνατά και μισοκινιόντας τά μάτια με θανατισμό.
 —Ναι, άρχισα να τρωγινά σαν σούρα και γ' άλλάζη σε δια θέσι : «'Η σκαρη, είπε, πρέπει καναμ έξω». Κι' ή ύδια, με τά χροιάμα της, τήν τρώβησε στην αλή... Και τά γουρουνάσια τάβγαλε κι' αυτά άπ' τήν κάμαρα, άφού τάταισε στην άγκαλιά της και τά φίλησε...
 —Χά ! χά ! χά !...
 Κι' ό διόθ γελούσαν με τήν καρδιά τους. Ύστερα ξεανάρχισαν
 —Σε μιά βουκάβα ήσαν όσα άνω-κάτω !...
 —Ω, πός διασκοιόζαστε !...
 —Κι' αυτή γελούσε και πηδούσε, σαν παιδιού...
 —Όπου μιά μέρη έχασε ζαφινιά τό κρηί της. Φανόνταν λυπημένη, φροβιμένη.
 —'Ηδεν και καλά να πεθάνη...
 —Κι' έκλαψε, πούκαζε τήν καρδιά του ανθρώπου, κι' άλο έκλαψε, χωρίς να πείη πλιά... Άνθρωπύταται... Τη ρωτιόσαμε : «Μά τί έχεις ! Τι έχεις !» Δέν αποφασίσαμε να τήν νεκρούσαμε... Και στα τελευταία κλάμας κι' έμεινε μαζί της, χωρίς να ξερούσει τό γατί... Τήν χαίλειμας και κλάμας κι' ό τρώξ.
 —Τήν ήσυχαιε σαν κόρη μας... Τήν άνατεύσαμε όσα και τά παιδιό μας ! είπε ό γέρος.

—Ζούσαμε μοναχοι στην καλύβα μας... Έχουμε ένα γρηό στο σπαστό, ό άλλος δουλέι στα μεταλλεία... πρόσθεσε ή γρηά.
 —'Είταν δεκαόχτω χρόνον και φανόνταν δώδεκα !
 —'Ελα κι' έσι, κινιμένα... Ήταν δυνατή. Κι' αν ήταν μικρακιωμένη, τί μ' αυτό !
 —Μιά μπήκε τό ελα για κακό έγώ, γρηά !...
 Και σάπασαν κι' ό διόθ, βεβαιώνοντας στις σκέψεις τους.
 —Και τί έγινε, λοιπόν ! ρώτησα σε λίγο.
 —Τι έγινε !... Τίποτε, άδερφουλή μου ! Έσαν ό γέρος με κάτου δισταγμό. Ή θεμέριε μάζ τήν σάπασαν :
 —Από δάκρυα κίνησαν στα ζαφινινα του μαγουλά.
 —Ναι, άδερφουλή... Πέθανε... 'Εμεινε κοντά μας μόνο δύο χρόνια... Όλο τό χωριό—τί λέω !—δλη ή γρηό χόρα τήν έγνωριζε !... Ήξερε να διαβάη και να γράχη κι' έβριγνε και στους άλλους... Ήταν πολύ ζεστο κοριτσιό... Κι' είχε και καρδιά άθάα, άγγελαή... Και πόσα δέν ήξερε για τά χωριόλια !... Για δια ένδοια-μετόδον με τήν καρδιά της. Όλα τά ήξερε... «Μά πού τά έμαθε; δια αυτά, ψυχούλα μου !» τήν ρωτιόσαμε.
 «Στα βόλια, μού άπαντούσε.
 —Κι' ήταν μικρούλα, μικρούλα, κι' όστούσο αυτή πλιά μάζ σινιόθιενε και μάζ οδηγούσε... 'Εκείτασε και τούς άρρώστους... Ήν ήμερα, πολλές φορές και τί νύχτα, έπιγαμε να τους δη, τους έδανε γαριτζά, τους μιλούσε με τόση γλώσα και καλωσύνη ! Και να, ζαφινιά, άρρώστους κι' αυτή και κοιτόνταν στο στρώμα, ά-κινιόθητη, παραιώνοντας... Όπου να πάμε να τρωιά-ναιόθη τήν πατά, πέθανε ή καλή μας, ή άγα κόρη !...
 —Και με τά λόγια αυτά ήθραν πλιά τί γρηά τά δικαρια.
 —Όλο τό χωριό ήθε μυχός στο καλύβι μας... «Μά πός μοιρέι να πέθανε ! φωνάζαν οι άνθρωποι... «Άχ, τήν καίμενη, τήν καίμενη !...»
 —Ήταν τόσο γλυκειά παιδιούλα !... Όλο τό χωριό ήθε στην κρηδέια της. Κι' έστρεα από δεκατέσσε ημέρες—ήσαν Άποκρηές—άποφασίσαμε να πάμε να προσπνήθουμε, για να δεηθούμε για τήν ψυχή της. Κι' οι γειτόνοι μάζ έβλεπαν να τό άποφασίσαμε : «Πηγαίνετε, μάζ λέγαν. Τι έχετε εδω να κάνετε ! Γέρον είσαστε. Θά τό κάνετε για τήν ψυχή σας». Κι' έτσι ξεκινιήσαμε !...
 —Κι' άκάνατε όλον τό δρόμο με τό πόδα !...
 —Όχι δια, άδερφουλή... Είμαστε τόσο γέρον... Όποτε βρούμα κανέναν πονύρεχα, πού μάζ καίει, άνειβαίνουμε στο χάρρο του. 'Επειτα πλιά ξεκοιλονόθουμε περτανητά, ότως-ότως... 'Α, νάχμαε τά ποδαριόμα έκει εν ής, δέν θά κοιραζόμαστε βέβαια !...
 —Κι' άρχισαν πάλι να μιλον για κείνη, πού δέν υπήρχε πλιά. Για ετή μικρούλα, τί χαριτωμένη κουκλά, πού πέθανε άπίς θεμέριε.
 Κάτου δύο ώρες θά είμαστε καθισμένοι έκει, μιλώντας, όταν έπερασε ένας με μιά σούστα. Ό οδηγός της φώναξε στους γέρονς :
 —'Ανεβήτε... Θά σάζ πάω ός τ' άλλο τό χωριό !...
 Καθήμεν κοντά του και χιόθρηναν πίσω από σύννεφα σούνης. Σκρόθρηκα κι' έγώ και πήρα άργά τόν Έσο δρόμο. Και για πλιά άκόμα σολογιόζουον τους δύο γέρονς , πού έσαναν χιλιάδες βέρταια, για να παρακαλέσουν για μιά κόρη, πού κατά τήν ήπεράσε άπ' τή ζωή τους και γέμασε τήν ψυχή τους με μιά τόσο άμορρη αγάτη !...

ΜΑΞΙΜ ΓΚΟΡΚΥ

Ο συγγραφέας του διηγήματος Μαξιμ Γκόρκυ